

แนวโน้มความต้องการบัณฑิตด้านการจัดการ Trends in Needs for Graduates in Management

รัชฎาพร วิสุตทากร¹* ชนิศา มณีรัตน์รุ่งโรจน์² และ จิตตานันท์ ดิกุล³

Ruchdaporn Wisutthakorn¹*, Chanisa Maneeratrunroj² and Jittanun Tikul³

^{1,2} สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

³ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

Abstract

This research aimed to study the trend in needs for graduates in management, present situation of graduates in management currently produced from academi institutions in Thailand and the trend in the development of academic programs in management in academic institutions overseas. The research found that there have been surplus in quantity of graduates in management. However, most enterprises still have shortage of qualified graduates in management. At present, management programs mostly offered by academic institutions in Thailand are Marketing, General Management and Finance in respective order. Most management programs currently offered by leading academic institutions overseas are Accounting, Business Management and Finance in respective order. The result of the interviews found that the disciplines most needed for management graduates are Accounting, Marketing and Human Resource Management in order of preference by most industrial enterprises. In addition to that, there were suggestion for new disciplines namely specific business management, logistic management and entrepreneurship management. The competencies in hard skills most required of graduates in management are English skills, followed by thinking skills and professional or practical skills. Other soft skills needed in respective order are positive attitudes and adaptability, persistence and leadership skills. Those competencies are all major weaknesses of existing graduates in management. Trends of newly developed management programs both in Thailand and overseas are integrating foreign languages and ICT into their new management programs more, focusing on specific business areas, practical experiences, multidisiplinary and corresponding to market needs.

Keywords : Needs for graduates; Graduates in management; Disciplines; Competencies of graduates

* Corresponding author. Tel.:+66-0-4422-4332; fax:+66-0-4422-4521

E-mail address: ruchda@g.sut.ac.th.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาแนวโน้มความต้องการบัณฑิตด้านการจัดการ¹ สภาพการผลิตบัณฑิตด้านการจัดการของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย และแนวโน้มการพัฒนาหลักสูตรด้านการจัดการของสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ ผลการวิจัยพบว่าในภาพรวมมีการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีด้านการจัดการเกินความต้องการในเชิงปริมาณ แต่สถานประกอบการยังคงประสบปัญหาการขาดแคลนบัณฑิตด้านการจัดการในเชิงคุณภาพ โดยมีจจุบันสาขาวิชาที่เปิดสอนมากที่สุด 3 อันดับแรกของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ได้แก่ การตลาด การจัดการทั่วไป และการเงิน ส่วนในต่างประเทศ คือ การบัญชี การจัดการธุรกิจ และการเงิน ผลการศึกษาแนวโน้มความต้องการบัณฑิตด้านการจัดการในอนาคตจากสถานประกอบการพบว่าสาขาวิชาที่ต้องการ 3 อันดับแรก คือ สาขาบัญชี การตลาด การจัดการทรัพยากรมนุษย์ สาขาวิชาใหม่ ๆ ที่มีการแนะนำ คือ สาขาวิชาการจัดการธุรกิจเฉพาะทาง การจัดการลอจิสติกส์ และการจัดการผู้ประกอบการ ส่วนคุณลักษณะและขีดความสามารถของบัณฑิตด้านการจัดการที่ต้องการมากที่สุด ด้านความรู้/ทักษะ/ความสามารถ คือ ทักษะภาษาอังกฤษ ทักษะด้านความคิด และความรู้ความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ ส่วนด้านอุปนิสัย/พฤติกรรม/บุคลิกภาพที่ต้องการ คือ การมีทัศนคติที่ดีและความสามารถในการปรับตัว ความขยันอดทน และความเป็นผู้นำ ซึ่งคุณลักษณะดังกล่าวล้วนเป็นจุดอ่อนหลักของบัณฑิตด้านการจัดการในปัจจุบัน สำหรับแนวโน้มหลักสูตรที่เปิดใหม่ทั้งในและต่างประเทศ จะเน้นภาษาต่างประเทศและเทคโนโลยีสารสนเทศมากขึ้น เน้นการจัดการธุรกิจเฉพาะทาง เน้นทักษะและประสบการณ์จริง เป็นหลักสูตรที่บูรณาการหลากหลายสาขาวิชาและตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน

บทนำ

ในยุคโลกไร้พรมแดนอันเนื่องมาจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสมัยใหม่ ทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของนานาประเทศต่างมุ่งสู่ "ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้" (Knowledge-Based Economy) ซึ่งอาศัย "ความรู้ และนวัตกรรม" ที่สร้างสรรค์โดย "ทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ" เป็นปัจจัยหลักในการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ดังนั้น การศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ผลิตกำลังคนระดับสูงของประเทศ จึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนากำลังคนของประเทศภายใต้กรอบของระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ดังกล่าว

แต่การผลิตกำลังคนของอุดมศึกษาไทยในระยะที่ผ่านมา กลับมีแนวโน้มตามไม่ทันหรือไม่สอดคล้องกับโครงสร้างความต้องการกำลังคนในตลาดแรงงานโดยเฉพาะในภาคการผลิตและธุรกิจที่มีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (จรัส สุวรรณเวลา, 2545) โดยสาเหตุส่วนหนึ่งเกิดจากปัญหาการขาดข้อมูลสารสนเทศตลาดแรงงานที่เป็นปัจจุบันขาดการเผยแพร่กระจายข่าวสารระหว่างหน่วยงานการศึกษาและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องทำให้เกิดช่องว่างของการผลิตกำลังคนรวมทั้งเกิดความสูญเปล่าทางการศึกษาอันเนื่องมาจากเมื่อผลิตแล้วมีทักษะไม่ตรงหรือไม่เพียงพอ

¹หลักสูตรระดับปริญญาตรีด้านการจัดการ หมายถึง หลักสูตรระดับปริญญาตรีด้านพาณิชยศาสตร์และการบัญชี บริหารธุรกิจ วิทยาการจัดการ เศรษฐศาสตร์ และบริหารธุรกิจ (แยกทางบริหารธุรกิจ) ซึ่งเป็นการแบ่งสาขาวิชาตามเกณฑ์ของ ISCED (International Standard Classification of Education)